

1910 július 20-án
Debrecen 1910. *Gessenyé*

Látan. & J. J.

XIV. évf. 151.

Szerda, július 20.

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K., negyedévre 3 K., — 1
Vidéken " 9 K. " 4 K., 50 L.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint
és udvarban.

Kavarodás Andrássy táborában.

A szolgálaton kívüli állományba helyezett vezérnek tegnap közzétett nyilatkozata, hogy nem lép be a munkapártba, hanem passiv resistál: keserőséget hozott a tulajdon híveinek. E nyilatkozattal utját állta Andrássy a Szerényi és Széll Kálmán akciójának, akik kilencven kilométeres sebességgel iparkodtak a munkapártba, még pedig nem egyenként és külön-külön, hanem csapatostul.

Most már a belépni kívánók kénytelenek lesiklani az elvi alapról s egymással megállapított időközökben szép gensemarsban lépkednek a Khuen hajlékába, elfogadva a munkapárt programját.

De megtörténhetik az is, hogy

visszarettenve a Terebesen készülő Andrássy enciklikától, telepesi rohamukat lelohasztják s várnak arra a kedvező alkalomra, amikor észrevétlenül ugorhatnak az ellenzéki hatvanhetesség trambulínjáról a hatvanhetes kormánypártiság üdítő vizébe.

Mert úgy tudjuk, hogy gróf Andrássy enciklikája nemsokára megjelenik. Olyas felirat-féle lesz ez az enciklika, amelyben lesz ellentállási záradék is, de amelynek kétharmada polemia lesz a kormány és az ellenzék felirataival. Andrássy hívei ebbe vetik hitüket, bizalmukat s ettől várják a párt erősödését. Nem azt, hogy közülök bárki is beállana a kormányt támogató többség sorába, hanem ellenkezőleg, azt remélik, hogy onnan hódítanak el nehézy.

Nehéz lesz.
A régi szabadelvűek nemrég

felvirradt új korszaka alatt legjobban a hatalom árnyékában érik magukat. A pünkösdi királyság gyönyörűségeit még se lehet olyan könnyen feladni.

A felirati vita.

A képviselőház ülése.

Július 19.

A felirati vita ellaposodott. Érdeklődést már a szövegre feliratkozottak partjában sem tud kelteni.

Tíz óra után

Berzeviczy Albert megnyitja az ülést, a jegyzőkönyv hitelesítése után nyomban a felirati javaslat folytatolagos tárgyalásához fogtak, melynek első szónoka:

Bába Henrik védelmébe veszi Trenčsénvármegye főispánját és tisztikarát azon támadásokkal és vádakkal szemben, melyekkel őket Szmracsányi György illetve Bizonyítja, hogy azok törvénytelenégeket nem követtek el.

Nadányi Gyula a választási vissza-

UTI BÖRÖNDÖK NAGYVÁLASZTÉKBAN FEKETÉNÉL

Füzdőre kell menni.

Alig ment el hazulról Száraz Gerő a hivatalba, már az ablakhoz ült a felesége. Napközben többször megettette ezt. Ártatlan szórakozása volt. Jó negyedóránként futott el ott egy kocsi, vagy haladt el egy-két nő, vagy férfi. De hát egyéb híján ez is jó s mindenképp felett olosz szórakozás volt. Ezt megengedhette magának. Többet is szeretett volna, de a férje kis fizetéséből nem futotta.

Ma azonban majd megpukkadt, mikor az ablakhoz ült. Szemben lakik férjének egy hivatalnoktársa. Kocsi állott a lakásuk előtt. Látta, hogy nagy csomagokat cipelnek a kocsi s kis idő múlva jön Rávainé az urával s a kocsiba ülnek. Mikor elindultak, Rávainé az ő ablakára nézett s mosolyogva oda köszönt.

— Füzdőre mennek! — dühögte magában Száraz Gerő. — Hát még ezek is. Igazán bosszantó. Semmivel sincs több fizetése az urának, mint az enyémmé s mégis kimódolják a nyaralást. És még hozzá hogy köszönt ide, mintha lesajnálna, hogy itthon maradok.

Egész délelőtt majd megölte a bosszúság. Ez is, az is, amaz is füzdőre megy, ő

pedig itthon nyaral. Miért? Mert élehetetlen az ura. Nem bírja kimódolni ezt a kis szórakozást neki. Na hát, majd segít ő a bajon. Élelmesebb lesz és ha török, ha szakad, de kieszközli a füzdőzést.

Délben aztán, mikor Száraz Gerő ur hazajött a hivatalból, volt mit hallgatnia.

— Mikor elvettél, eget-földet ígértél és most itt penészedhetem meg ebben a szűk, kis lakásban. Mindenki füzdőre megy s én, aki érzem, hogy az idegeim hamarosan felmondják a szolgálatot, még arra sem számíthatok, hogy meggyógyuljak. Persze, persze, jobb is volna neked, ha elpusztítanának az idegeim, ha nem lennék s te a magad kénye-kedvére élhetnél.

— Ugyan drágám mi lett, hogy ilyen rémképek szálltak meg?

— Beteg vagyok, füzdőre kellene menni, mindenki látja, csak te nem.

— De ha nem telik.

— Nem? Rivaiék is elmegtek. Mivel jönnek ők, mint mi? Azoknak is telt. Miből telt?

— Megspórolták. Az asszony sohase vacsorázik.

— Igen, az kéne, hogy még ne is vacsorázzam, vagy talán, hogy ne is ebé-

deljek? Minek is eszem? Egyen meg a méreg!

— És már könyezett, nem is könyezett, sirt. Sirt, mint egy gyermek, dehogy, úgy sirt, mint egy szeszélyes asszony. Szégyen! Száraz Gerő a békeesség kedvéért szelidebb hurokat pengetett és bizonyos foku hajlandóságot arult el, hogy szerit, módját ejti a füzdőzésnek.

— Mi is a bajod, drágám? Igaz, idegesség. Csendes, nyugalmas füzdőhely bizony jó orvosság lenne. Hová is szeretnél menni?

Kitörölte szeméből a könnyecskéket s egyszerre szelidebb lett a szeszélyes asszonyka.

— Hová, hová? Hát valahová a fenyeszek közé.

— A Tátrába?

— Oda, persze hogy oda.

— Hat hétre?

— Elég volna három hét is. Érzem, hogy meggyógyítana. Rávainé előtt se kellene szegyekezniem.

— Tehát három hét. Testvérek között is háromszáz korona. Szeliden, ha nagyon szeliden számítom.

— Elég volna. Végre is egy kis reg-

Köztudomásra adom, hogy tulhalmozott nyári férfi- és fiuruha raktáramat beszerzési árban is árusítom. Ezen kedvezményt csak augusztus hó végéig nyújthatom.

Gerő Ernő

Debrecen legnagyobb és legolcsóbb férfi és fiuruha áruháza.

Piac-útca 41.

glésekről beszél, Várady Zsigmonddal polemizál, tagadja, hogy az ellenzék is erőszakoskodott volna, a munkapárt provokálta a felháborodást. A Kossuth-párt felirati javaslatát fogadja el.

Richter János félre értett szavalt igazítja helyre, melyet tegnap tett Szmracsányi beszéde alatt. Folytatván beszédét: cáfolja Szmracsányi György tegnap felsorolt adatait, a munkapárt választási vizsgálataira vonatkozólag. Aktákkal bizonyítja, hogy Arvavármegyében a néppárt oly óriási terrorizmust fejtett ki, hogy a személy és vagyonbiztonság a legnagyobb veszélyben forgott. Áttér ezután a Rakovszky István csornai választására és szemelvényeket olvas fel a mandátum ellen beadott panasz és petícióból. Majd sorra cáfolja Szmracsányi György adatait. Végül reflektál arra is, hogy őt tegnap a karzatról egy hang Judásnak nevezte azért, mert ő liberális. Igen, kijelenti, hogy liberális, politikai szempontból. Nem ismer valláskülönbséget emberek és emberek között. Kijelenti, hogy senki se rombolta le a nép hitét annyira, mint a keresztény néppárt.

Előzők öt perc szünetet rendel el.

Szünet után Holló Lajos: Azt hiszi, hogy a felirati vitában ő az utolsó szónok, tehát helyén valónak tartja, hogy a pártja részéről bizonyos kijelentéseket tegyen. Hosszasabban fejtegette a Justh-párt törekvéseit s különösen a választójoggal foglalkozott részletesebben.

Nem félünk a titkosságtól — mondta beszéde végén Holló Lajos — sőt abban bizunk, hogy akkor nem lehet meghamisítani a nemzeti akaratot. Mi kevésbé haladunk utunkon azon tudatban, hogy a nemzetet fejlődésében nem lehet megakasztani. A mai alkotmányosság csak álarc, az igazi alkotmányosságot csak az általános, titkos választójoggal lehet kivívni. Rajta kell lenni minden pártnak, hogy a mielőbbi új választásokon a nemzeti akarat szabadon nyilvánulhasson. Batthyány felirati javaslatát fogadja el.

Utána Ostfy Lajos (Kossuth-párti) tartotta meg szűzbeszédét, melynek lé-

nyege, hogy a 67-es alap tiszteletben tartásával is lehet 48-as politikát csinálni. Az ülés negyed háromkor ért véget.

Megvásárolják a Hatvan-utcai 3. sz. telket.

Az építetető bizottság javaslata

az egyházi bérpalota ügyében.

Ismeretes, hogy a debreceni ref. egyház már régebben érintkezésbe lépett a főiskolával, hogy az annak tulajdonát képező Hatvan-utca 3. számú házastelket megszerzhesse az építetető bérpalota céljaira. — Ezért aztán már a múlt évben is úgy hirdették meg a pályázatot, hogy hármas, esetleg négyes telek felhasználására is alkalmasak legyenek a tervek.

A kérdéses Hatvan-utcai 3. számú házastelkek ügyében a főiskolai igazgatótanács meghallgatásával a tavaszi egyházkerületi közgyűlés kimondotta, hogy:

„megengedi, hogy a Hatvan-utcai harmadik számú házastelkek (a ház utáni föld nélkül) a debreceni református egyháznak megfelelő árban eladassék s erre vonatkozólag az egyházkerületi elnökségnek és a főiskolai gazdasági tanácsnak felhatalmazást ad.”

Erről a határozatról a hivatalos értesítést nem régen kapta meg a debreceni ref. egyház s ennek bérházépítetető bizottsága tegnap délután 4 órakor tartott ülésén foglalkozott a Hatvan-utcai 3. számú telek megvásárlásának kérdésével.

Jelen voltak: Diosófi József, Kovács József, Vecsey Imre, Juhász Ignác, Jeney Mik-

lós és még többen. A vélemények megoszoltak s hosszas tanácskozás után szavazás után a többség amellett döntött, hogy a Hatvan-utcai 3. számú telek megvételét javasolják az egyháztanácsnak. Ha a presbiterium is erre az álláspontra helyezkedik s magáévá teszi az indítványt, akkor már semmi akadály sem lesz annak, hogy a bérpalotára az új tervpályázatot kiírják.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

Az énekvezérek kongresszusa. A magyar református énekvezérek országos egyesülete a napokban tartotta évi, rendes közgyűlését Hódmezővásárhelyen, amelyen Nagy András debreceni kántor elnökölt. A kongresszus többek között azt a fontos határozatot hozta, hogy kéri az énekeskönyv magyar ritmus szerint való átalakítását és azt, hogy a már elkészült próba énekeskönyvből magyar ritmusú énekeket és szövegeket csatoljanak a régi énekeskönyvhöz.

Gönczy Pál emléke.

Szobor-leleplezés

Hajduszoboszlón.

Már a mai nemzedék keveset tud arról, ki volt Gönczy Pál; a csendes munka férfiai kevés nyomot hagynak maguk után a tömeglelkben. De azért a hálátlan-ság vádjával még sem lehet most előállni, mert a kegyelet, ime, kiemelte a feledés homályából a nevét Gönczy Pál, volt vallás- és közoktatásügyi államtitkárnak, a nemzeti népnevelés uttörő apostolának és szülővárosában: Hajduszoboszlón szobrot emel emlékének.

geli, egy kis ebédrel megérném. A vacsorát megspórolhatjuk. Majd korán feksznék.

— De a háromszáz korona. Mit szólsz hozzá, zálogba teszem az órát, a láncot, a gyűrűmet, te is a tiedet.

Az lehetetlen. Ha hazajövünk mindenkinék feltűnik, hogy nincs órád, láncod, gyűrűd, az anyémek hiányát meg éppen észrevennék drága barátnőim.

— Persze! Persze! De hát akkor honnan vegyek háromszáz koronát?

— Honnan? Hát nincsen elég bank? Pláne nálunk. A főtér, még a mellékutcákon is rakásra találasz.

— Igazad van drágám. Váltóra vesznék fel háromszáz koronát.

— Miért éppen háromszáz koronát. Ha annyit adnak, akkor már adnak négyszázat is.

— Helyes! Ebben is igazad van.

Meg volt a békesség. Nyugodtan, szépen ebédelték s arról tárgyaltak nagy gyönyörűséggel, hogy fűrdőre mennek. Vesznek majd utazókosarat, egy új kalapot, egy új bluzt, kesztyűt, csináltat az asszony egy olcsó ruhát, mert hát mindig egy-két ruhában még a fűrdőn se járhat. Kalaptű, hajtű, hajlott fésű, einlag, szóval egy csomó apróság is kell.

Száraz Gerőné boldogan készült a fűrdőre, az ura pedig járt Ponciustól Pilátusig, amíg kezeit talált a váltóra. Néhány nap múlva aztán, hosszas lóvásár után a levont kamatok híjjával hazavitte a négyszáz koronát.

Kezdetét vette a készülődés. Az asszonyka egészen megváltozott. Kezes bárány lett. Olyan szerelmesen fogadta mindig az urát, ha hazajött, hogy szegény Gerő a mézeshetekbe képzelte volna vissza magát, ha eszébe nem jut, hogy a koronákat törleszteni is kell. Ha pedig elment hazulról, kevésre rá elment az asszony is. Rendelt ruhát magának, vett bluzt, a cipője se tetszett, kivágott félcipőre vágyott, ahhoz azszuros harisnyát, ezt-azt, szóval vette-hordta a pakolni valókat. Jött a nagy kosár is, egy csomó doboz, utra szerelt ridikül, finom szappan, parfüm, egy kis puder.

Csak akkor ámult el nagyon, mikor észrevette, de már későn vette észre, hogy többet költött, mint amennyi maradt s a ruhát még ki sem fizette. Az ura sürgette az utazást, ő pedig halasztgatta, amíg egyszer nekibátorodva elmondott mindent:

— Meggondolatlanul vásároltam edesem. Ne haragudj, de későn vettem észre, hogy felül költöttem háromszáz koronán.

— Igen? Hát akkor mi lesz a fűrdővel?

— Oh Istenem! Hát muszáj nekünk fűrdőre menni? Hol van az megírva? Hogy Rávaiék is elmentek? Hadd menjenek. Ha hazajön úgy se lesz olyan ruhája, meg bluzja, mint az enyém, aztán mégis csak őt eszi majd a méreg.

— De hát az idegesség?

— És az idegességem? ... Látod most tapasztaltam, hogy az idegesség ellen a legjobb orvosság az idegesség. Kérlek abban az ideges előkészületben olyan szépen lecsillapodtam, mikor már mindent megvettem, hogy igazán felesleges már e miatt aggódnod.

— Jó, jó, de hát a nagy uti kosárral mi lesz?

— Kitérő hasznát veszem. Jó lesz a szentes ruhát tartani benne.

De hát az a fő, hogy megvan a felesége egészsége, van ráadásul egy csomó pipere cikk. Állandóan megmarad a gyűrű, az óra, de a — váltólejárta is. Sőt egy tapasztalattal gazdagabb lett. Ha eljön az ideje, fűrdőre kell menni, vagy legalább fűrdőre kell készülni. Mert ha pénzbe kerül is, de gyógyít mind a kettő.

Zsűl.

Legjobb a Békési Róza „Csikós”szin szappana

Székszorulásnál vagy gyomorrontásnál el ne felejtsen egy pohár természetes „Király” keserűvizet inni. Legbiztosabban és leggyorsabban hat fájdalom nélkül, az elrontott gyomrot pár óra alatt rendbe hozza. Kapható minden fűszerüzletben. **Budapest, Kelenföld**

Régen készül már erre a hajdúvármegyei tanítók Gönczy-egylete; évek sora óta gyűjtötték e nemes célra a nehezen keresett garasokat, míg végre összegyűlt a szerény szoboralap, melyet Hajdúszoboszló város és a közoktatási kormány adománya egészített ki.

Somogyi Sándor debreceni szobrász mintázta meg a szobrot, a rég elhunyt államtitkár arcképe nyomán. A mellszobor három méter magas oszlopon fog állani. A gipsz minta már készen van és még e héten az ércöntőbe kerül, hogy szeptember 4-ére leleplezhessék.

Hajdúszoboszló városa fényes ünnepekre készül a szoborleleplezés alkalmából, melyen a közoktatásügyi kormány is képviselti magát, ugyancsak az ország tanító egyletei is. Az ünnepély programja a következő:

Szeptember 4-én, délelőtt 10 órakor, a hajdúszoboszlói városháza termében vagy a polgári iskola tornacsarnokában diákgyűlést tart a hajdúvármegyei tanítók Gönczy-egylete. Délben 1 órakor lesz a Gönczy-szobor leleplezése. Az ünnepi beszédet Csurka István, a Gönczy-egylet elnöke tartja. Beszéde közben fog lehullani a lepel, majd átadja az emlékművet Hajdúszoboszló városának. Gáthi Tóth János polgármester beszéd kíséretében átveszi a szobrot. Ezután a hajdúszoboszlói és a debreceni városi dalárda énekel, majd Lampért Géza, a volt államtitkár unokájának férje elszavalja alkalmi versét.

Este 7 órakor hangverseny lesz, a melyen dr. Benedek János képviselő felolvas, Zöldy M. János hegedül, Vass Jolán urleány monológot ad elő, a debreceni városi dalárda pedig énekel. A tiszta jövedelem a Gönczy-szoboralapot és a Gönczy-internátust illeti.

A budapesti családi dráma.

A családirtó és a felesége.

A kőbányai véres családi dráma kis áldozatai még a törvényszéki orvostani intézet bonctermeiben várják a törvényszék intézkedését. A családirtó apa a Szent István kórházból a rabkórházba került s mint az orvosok mondják, minden valószínűség szerint fel fog gyógyulni, amikor aztán vagy a tébolydába kerül, vagy pedig a törvény fogja felelősségre vonni borzalmas tettéért.

Találkozás a kórházban.

Tegnap délig Molnár Józsefné végre átvégődött a hivatalos torturáción és megadhatta magátszörnyű gyászáuak. A sógorának a lakásában, Rémes Vendel cipész-mesternél kapott hajlékot. De már délután nem bírta ki, tudta, hogy az urát átvizszi a rabkórházba, ahol nem engedik be hozzá. Meg akarta hát látogatni a Szent István kórházban. A nővérével, Rémes Vendelnél és a segéd társaságában ment a kórházba a férjéhez. Egyedül nem engedik, mert attól tartanak, hogy kárt tesz magában.

Kisírt szemekkel, megtörtén lépett ura agyához. Molnár József szunyókált éppen, de az asszony tompa, fojtott sirására hirtelen felébredt.

— Mind meghaltak, ugy-e Annus? — kérdezte szomorúan.

Az asszony hangos zokogása volt rá a felelet.

Molnár József megfordult az ágyában és szintén sirt. Majd kiugyította a karját és az asszony fejére tette. Így voltak egy darabig, amikor Molnár kinyögte:

— Látod, addig kinlódik az ember, amíg vagy koldus lesz belőle, vagy gyilkos.

— Jaj, ne mondd azt a szót „gyilkos” — rémüldözött az asszony. — Ne mondd, mert nem vagy gyilkos, hiszen senki nálánál jobban nem szerette a családját.

A beteg azután érdeklődött, hogy az újságok mit irnak az esetéről. Az asszony erre elővett egy lapot, amelyben a házban lakó Schick Józsefnek ez a kijelentése áll:

— Nem hiszem, hogy nyomorból követte volna el Molnár a szörnyű tettet. Még tegnap is egy kopasztott kacsat és egy drb. sült borjúhúst adtak ide, hogy tegyem a jégre. A csecesemő számára pedig a legjobb piskótát vásárolták.

— Látod, így magyarázzák az emberek, ha valamikor jut az ember egy kis ajándékhoz. A Lajoska komaasszonya küldte a baromfit, ugy-e, mert a gyerek elárulta, hogy hetek óta mást, mint krumplit nem ettünk. Bezzeg ez a kis hus még nem mentett volna meg bennünket.

— Hiszen a nyomorgásuk látása vitt rá, hogy gyilkosságot kövessék el a saját gyermekeimen.

— Már megint ezt a rettenetes szót használod, Józsi — rémüldözött az asszony, akit azután a rendőr vezetett ki a szobából, mert a többi betegekre izgató hatással volt a jelenléte.

VÁROSHÁZA.

Telek a csapókerthi olvasó-körnek. A csapókerthi olvasó-kör, az iskola szomszédságában levő telket már régebben kérte a várostól, hogy ott egyleti házát fölépíthesse. A mérnöki hivatal javasolja a kérelem teljesítését, mert a telket nem használhatja föl a város és amugy sem sok értéket képvisel.

Ujabb ajánlatok telekvételre. Nagy Károly és neje Kiss Zsuzsanna és Csomor Gyula megvételre ajánlották a Kónyatelepen levő telküket a városnak. Ajánlatukban 6 koronát kérnek négyszögölenként.

Tilos

a kávéházi telefon.

A posta új jövedelme.

A telefon intézmény ma már még a vasutnál is fontosabb és oly nélkülözhetetlen dolog, hogy egy-egy telefon-zavar alkalmával szinte megbénul a forgalom. Az állam óriási áldozatokat hoz a telefon fenntartására, de van is ennek ellenében jövedelme belőle. A jövedelem azonban nincs arányban azzal a nagy kiadással, amit erre fordítanak. Különösen nincs most, a mikor a posták felszerelésére és új postahivatalok létesítésére oly horribilis összegeket kell fordítani. A személyzet-szaporítás is küszöbön van. A tisztviselők fizetésrendezése szintén. Egy szóval minden azt kívánja, hogy a postának sok, nagyon sok pénz kell. A jövedelmi források pedig nem hozzák meg azt a fedezetet, a miből ezeknek a kívánalmaknak eleget tudnának tenni. — Ezért kell a postának új jövedelmi forrásokról gondoskodni. Ilyen új jövedelmi forrás létesítését célozza az a miniszteri körrendelet is, melyet legutóbb adtak ki s a melynek értelmében a telefon állomásokat csakis az előfizető és hozzátartozói használhatják.

Most újabb rendelet érkezett. E rendelet a kávéházakra szól s azok beszélgetési körét korlátozza. Eddig ugyanis

bárki is, a ki vidékre akart beszélni, be ment a kávéházba és onnan bármennyig elbeszélgethetett anélkül, hogy ezért külön fizetett volna. Az ilyen beszélgetések száma a vidéki összbeszélgetések 90 százalékát tette ki. Ez által bizonyos tekintetben kijátszották a postát s megkárosították az államot.

A miniszterek részére ugyanis nyilvános telefonállomások vannak s ott megfelelő díj lefizetése ellenében használhatják a telefont. Ezeknek az állomásoknak a jövedelme az ilyen kijátszások által lényegesen károsodott.

Az új rendelet értelmében a tegnapi naptól kezdődőleg kávéházakból vidékre csakis úgy beszélhetnek, ha a beszélgetésért járó egy koronát a kávéház tulajdonosának lefizetik. A kávéházi személyzet, a tulajdonos és a pincérek a telefont díjtalanul használhatják. A pincér ürügye alatt bárki is kijátszhatná a rendeletet, erről azonban úgy gondoskodott az igazgatóság, hogy a nem kávéházi alkalmazottak beszélgetését szétkapcsolják a telefon-kezelők.

Az esetben, ha valaki a kávéház tulajdonosa nevében fog beszélni, a beszélgetés díját a kávéház tulajdonosán fogják behajtani.

Az új rendelet után most már aligha fognak kávéházakból udvarolni vidékre s aligha fognak ott elintézni kalap és más efféle ügyeket.

Rabolt fényes nappal.

Rosenberg Samu közkatona ki akarta fosztani a Balogh József hentes üzletének pénztárát, de a tulajdonos tetten érte.

Áruló vérnyomok.

Nem hiába „vitéz ur” Rosenberg Samu, de hallatlan bátorság és vakmerőség is kell ahhoz, hogy valaki fényes nappal egy hentes-üzlet pénztárának kifosztását megkísérelje. Rosenberg Samu ezt megtette s egyéb haszna nincs belőle, minthogy most már a fogházban ül s várja bírónak ítéletét. Az eset különben a következő:

Rosenberg Samu debreceni 61-ik gyalog ezredbeli közkatona tegnap délután egynegyed öt órakor betért a Balogh József Szent-Anna utca 47. szám alatti hentes üzletébe. A tulajdonos éppen akkor nem volt benn az üzlethelyiségben, hanem a benyiló, szomszéd szobában foglalkozkodott. Ezt az alkalmat arra használta fel Rosenberg Samu, hogy a kihuzva levő kasszafiókba belemarkoljon s annak tartalmát, mintegy 260 koronát magához vegye.

Eppen, amikor ez megtörtént — végszóra — belépett az üzletbe Balogh József, akinek első dolga volt, hogy torkon ragadja a rablót s a pénzt elvegye tőle.

E munkája közben, amely közel az ajtóhoz ment végbe, esett meg vele az a baleset, hogy egyik kezefejét belevágta az ajtó üvegtáblájába s az üvegszilánkok több helyen felhasították a kezét. Így astán kénytelen volt elengedni a tettet, aki el is menekült.

Egyenesen a kaszárnyába futott. Ott

azonban mindjárt észrevették a zubbonya hátulján a véres ujjnyomokat, amelyeket ő természetesen nem láthatott s amelyek még a Balogh József megsérült kezétől származtak. Gyanusnak tűnt fel ez a dolog s az ipsét rögtön raportra vitték s nyomban letartóztatták, bár tagadta, hogy akármiféle bűnügyben is része volna.

Nem sokára azonban megjelent ott Budaházy Jenő rendőrfogalmazó, aki rögtön magyarázatokkal szolgált. Balogh József nem tett ellene feljelentést még eddig s mint értesülünk, nem is szándékozik panaszt emelni, mivel anyagi kára nincs.

Rákóczy ajándéka Debrecennek.

Régi emlékek.

A debreceni harangtorony falai.

Csontvázak a
falak körül.

A nagytemplom mellett, a püspöki lakás felől most új gázcsöveket raknak le. E munka közben vastag, régi falakra találtak, amelyek az északdéli irányban húzódó árkot rézsontos irányban metszik.

A Piac-utca felől lévő fal 2 méter 90 cm. vastag, tehát csaknem másfél öl széles. Az emlékkert felől lévő jóval keskenyebb, 1,32 méter széles. A városi muzeum öre a ma délután eszközölt felmérések, valamint az 1802-ben leégett csucsives kori, 1297—1317. közt épült András-templom és környezetének méretei egybevetésével megállapította, hogy ama széles falmaradvány az I. Rákóczy György erdélyi fejedelem által Debrecennek ajándékozott nagy harang számára 1642-ben épített torony, az úgy nevezett „Véres-torony” északnyugoti sarok támfalának fundamentuma; míg a keskenyebb fal a templomot körülvevett kerítésből való. A támfalból kikerült téglák, méreteik után következtetve, csucsives koriaknak látszanak.

Ha ez a föltevés helyes, akkor valószínű, hogy a véres-torony építetői valamely elpusztult régebbi épület, talán a Csapó-utcai kolostor tégláit rakatták be a torony alapzatába.

A gázcsövek lerakásakor előkerült emberi csontok azt bizonyítják, hogy valamint minden régi templom körül, úgy a debreceni András templom kerítésén belül is, a középkorban temető volt.

SZINHÁZ.

Tom Jack nem akad emberére, ki úgy le tudná kötni, hogy a kötésből ne tudjon kiszabadulni. Már többen hoztak magukkal kötelet-lencot s avval kötötték le, de mind hiába. Szakavatott emberek olyan erős kötést alkalmaztak rajta, hogy mindenki azt mondta: na, ebből nem jön ki — 5—6 perc sem telt bele s már kezében tartotta kötelékét. Óriási tapsviharral honorálja Tom Jackot a Uranus színház közönsége minden este. A színház estéről-estére zsufolva van érdeklődő közönséggel.

A műsor különben elsőrendű szórakozást nyújt. Gyönyörű képek uralják a műsort.

Az Uranus színház mai műsora.

1. Helgoland szigete. (Természeti felvétel). — 2. Telefon felhívás a legszükségesebb esetben. (Szenzációs történet). — 3. Jacki a székfónó. (Kitűnő bohózat). — 4. Szerelmi malom. (Színes kép). — 5. Tom Jack, a világhírű bilincsből kiszabaduló király venfellépte, bámulatos mutatóványával. (Szenzációs attrakció). — 6. Hü szerelem története. (Amerikai felvétel. Nagyszerű dráma). — 7. Gobson, a világ egyedüli fején járó embere. — 8. A második lövés. (Szenzációs dráma). 9. Az új Hamupipőke. (Bohózat). Előadás kezdete este pont 9, vége 11 órakor. Helyárak mint rendesen. Kedvezményesáru jegyek ma nem érvényesek. Holnap ugyanez a műsor. A színház kellemesen szellőztetve van.

Debreceni fékező szerencsétlensége Szatmárt.

Véres
kocsi-kapcsolás.

Elszakadt
az összekötő lánc.

Hétfőn, az esti órákban véres szerencsétlenség történt a szatmári pályaudvaron, a melynek egy debreceni fékező esett áldozatul. Az éjjeli órákban szállították be a debreceni kórházba s ennek sebészeti osztályán fekszik most súlyos sérülésével.

Borsi Sándor debreceni, Hajnal-utca 23. szám alatti lakos, segéd-fékező is be volt osztva a hétfőn délután Debrecenből Szatmár felé induló tehervonat kísérő személyzetéhez. Az esti órákban érkeztek be a szatmári állomásra s ott, a pályaudvaron megkezdték a tolatást.

Borsi Sándor is részt vett ebben a veszélyes munkában s e közben érte a baleset. Mikor ugyanis két kocsi közé belépett s összekapcsolta azokat, a lánc hirtelen elszakadt s Borsi Sándort oldalba vágta.

A szerencsétlen embert, a ki már megadta a sipjét az indulásra, az a veszedelem fenyegette, hogy a kocsik alá kerül. De nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem végső erőmegfeszítéssel kiugrott a sinek közül.

A földön elterülve találtak rá kartársai, a kik bevitték az állomásra s ott a vasuti orvos részesítette első segélyben. A legközelebbi vonattal aztán behozták Debrecenbe. Borsi Sándor 29 éves, nős, családos ember. Felgyógyulásában biznak az orvosok.

UJDONSÁGOK.

* Fővárosi Ifjak labdarugó osztaga Debrecenben. A Debreceni Torna-Egylet vasárnap, f. hó 24-én tartja idei szezonjának egyik legizgatottabb mérkőzését a Fővárosi Ifjak Atletikai Körének kiváló finom modoru csapatával. A debreceniek szorgalmas trainingjükkal, amelyet új kapitányuk, Tolnai vezetése alatt folytattak, garanciát nyújtanak arra, hogy izgalmas és minden tekintetben fair mérkőzést tekinthet meg a debreceni sportszerető közönség. Reméljük, hogy sportszerető közönségünk

házi egylettünknek fáradozását imponáns nagy számban való megjelenésével honorálni fogja és bizalmat, reményt nyújt a további sikeres munkálkodáshoz. A csapat utolsó trainingje f. hó 20-án, szerdán d. u. lesz, melyre a játékosok figyelmét ezúton is felhívjuk.

* A vargakertiek mozgalma. A vargakerti lakosok között nagy elkeseredést keltett, hogy azt az utat, amelyet maguk költségén csináltak, rendben s a közlekedésre alkalmasnak tartották, most a villamos vasut építkezéseivel elvették s őket közlekedésre alkalmas ut nélkül hagyták. A tér egyetlen lámpáját pedig leszerelték. A vargakerti lakosok most gyűlést tartanak s a város hatóságát arra kéri fel, hogy nyisson számukra más utat még szeptemberig, mert ellenkező esetben háromszáznál több iskolás gyermeket nem tudnak az iskolai év elején az iskolába utnak eresztetni.

* Eljegyzés. Engländer Olgust, Engländer Jakab, tatai nyomdatulajdonos, a Tata-Tóvárosi Híradó szerkesztő-tulajdonosának leányát eljegyezte Fülöp Miklós Debrecenből.

* A kamara ösztöndíjai. Most járt le a határidő a kamara ösztöndíjainak 2-ik csoportjára, a mely csoportba a szakiskolai és tandíjmentességi ösztöndíjak tartoznak. A kamara közös bizottsága a nagyszámú kérvény elbírálása végett még e héten ülést tart és kihirdeti döntését. A szakiskolai ösztöndíjak között külön vannak a debreceni fémipari, a szatmári faipari szakiskola ösztöndíjai s külön az ország egyéb szakiskolái számára érvényesek. A debreceni felső kereskedelmi iskolára két tandíjmentességi ösztöndíj van, egyenkint 200 korona értékkel. Ugyanide a Kereskedelmi Csarnok is hirdeti a Kernhoffer József nevét viselő fél tandíjmentességi (100 korona) ösztöndíjra pályázatot. Erre a kérvények a Csarnok elnökségénél nyújtandók be jul. 25-ig.

* Dóczy Gedeon nyugalomban. A debreceni iparostanonciskola igazgatója, Dóczy Gedeon, aki 1877. óta áll ez intézmény élén, nyugalomba vonul. A 80 esztendőes öreg ur, aki csaknem két emberöltőnyi időt töltött a tanügy szolgálatában, agg koránál fogva nem képes ellátni a város legnépesebb (1600 növendéke van!) iskolájának a vezetését és a tanév kezdetén nyugalomba vonul. Az iparostanonciskola felügyelőbizottsága javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy Dóczy Gedeonnak eddig 1200 K tiszteletdíját kegydíjként folyósítsa továbbra is. Az iparostanonciskola igazgatója Csúrka István lesz, aki az igazgatói teendőket már a múlt tanévben is közmegelegedésre látta el.

* Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejthetetlen jó anyáknak, nagynéninek, sógornőnek és áldott emlékü jó rokonoknak: néhai polgár özv. Miszti Lajosné született Szabó Mária asszonynak folyó hó 19-ikén, hajnali 2 órakor, életének 52-ik, özvegységének 2-ik havában, hosszas szenvedés után történt gyászszos elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 20-ikán, délután 5 órakor fognak, az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Nyil-utca 102-ik számú házuktól, az Újtemplomban tartandó gyászima után, a Csapó-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, jó barátainkat, ösmerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen,

**Fehérneműt, csipkefüggönyöket,
Női blousokat legszebben tisztít**

Feuerstein
mosó intézete Piac-u. 63.
Fiók üzlet: Piac-utca 42, Gyarmathy-palota.
Arany János-utca 15.

1910. július 19. Áldás és béke drága porra! Bánatos gyermekei: Juliska férjével, Kolozsvári Mihályval; Lajos nejevel, Papp Erzsikével; Róza; Károly; Gyula. Sógora: Miszti Károly. Unokahuga: Berecz Róza férjével, Csürködi Istvánnal és gyermekeivel. Nászai: id. Kolozsvári Mihály nejevel és gyermekeivel; özv. Csige Józsefné gyermekeivel. Valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer Károly temetkezési int. rendezi.

* **Felszínre került csontvázak.** A Fűvészkert-utcán most folynak a csontvázas munkálatai. A napokban azonban, amikor egy kissé mélyebbre ástak, négy emberi csontváz került felszínre, a mi azt sejteti, hogy ott 4—500 évvel ezelőtt temető lehetett. A csontvázakat valószínűleg a városi muzeumban helyezik el.

* **Az anya halálhíre.** Győről jelentik: Raskó István, 22 éves borbély-legénynek beteg volt az édes anyja. Tegnap délután egy győrvárosi vendéglőben borozgatót, a mikor a vendéglő előtt elment valaki és bekiáltott Raskónak, hogy meghalt az édes anyja. Raskó izgatottan hazasietett, de az anyját rajongásig szerető fiúnak nem volt ereje, hogy anyját holtan lássa. Elővette revolverét és halántéka felé kétszer elsütötte. A lövés zajára az anyja kirohant az utcára és bevezette fiát a házba, ki szerencsére csak könnyebben sérült meg. A rossz tréfa elkövetője, ki Raskóval tréfiából anyja halálhírét közölte, elmenekült a városból.

* **Levágta a fejét.** Hernácsról írják: Román András és Lopotyán Tonkó összeveszték egy köteg széna miatt. Dulakodás közben Román felkapta baltáját és azzal úgy csapott a Lopotyán nyakára, hogy annak feje lerepült. Román és Lopotyán sógorok voltak.

* **Tegnap halottak.** Az állami anyakönyvi hivatalhoz a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Pataki Aranka r. kath. 4 hónapos, Katona József ref. 10 éves, Török Sándor ref. 13 hónapos, Weinberger Mór izr. 62 éves, Ludmány N. 1 napos, Kolnári András r. kath. 1 napos, Tóth Sándor ref. 1 hónapos, Szabó István r. kath. 9 hónapos.

* **Meghalt a fürdőkádban.** Szabadkáról jelentik: Milityev Dása, 52 éves ösztapárti földbirtokos valami belső bajjal felvettette magát a kórházba. Mielőtt a belgyógyászati osztályon elhelyezték volna Milityev Dását, meg akarták fürdetni. Aligült be a beteg ember a fürdőkádba, agyszélhűdés érte s nyomban holtan zuhant a kádba.

* **Véres szerelmi dráma.** Nagykánizsán szombaton délelőtt véres szerelmi dráma játszódott le Belincs József jómódú gazda házában. Czanger József, 24 éves fiatal földmives szerelmes volt Belincs József Róza nevű leányába, de az apa ellenzte a házasságot, mert a legényt nem tartotta elegendő gazdagnak leányához. Szombaton délelőtt volt a legény Belincs házában, ahol megismételte a leánykérést, de Belincs kérlelhetetlen maradt és kiutasította. A legény megszegyenülten távozott, de a kapuban találkozott a leánnyal és az öngyilkosság céljából magával hozott revolverrel négyszer egymásután a leányra lőtt, akinek mind a négy golyó a testébe hatolt, azután önként jelentkezett a rendőrségnél, ahol letartóztatták és délután átkísérték a zalaegerszegi ügyészség fogházába. A leányt pedig halálos sérüléseivel a zalaegerszegi kórházba szállították.

* **Házasság helyett halál.** Mátészalkáról jelentik: Kósa Ignác Mátészalka város pénztárnoka tegnap délelőtt a Krasznafolyóba ölte magát. Tettének okául azt említi, hogy felesége, akivel törvénytelen házasságban élt, azt kívánta tőle, hogy a pap előtt is esküdjenek meg és ezért napirenden voltak a perpatvarok.

* **A rossz lelkiismeret.** Katona Mihály szeged-szentmihályteli gazdálkodó tegnap az istállóban felakasztotta magát s mire észrevették, meghalt. Tettét azért követte el, mert két másik parasztgazda nevére egy száz koronás váltót hamisított és félt, hogy megbüntetik, holott fel sem jelentették.

* **Megdézsmált aranypénzek.** A tizkoronás és huszkoronás aranypénzek sohasem voltak túlságosan népszerűek. A legtöbb ember igyekszik az aranyt bankóra vagy aprópénzre beváltani, mert könnyen megvesztheti, hogy krajeár helyett aranyat ad borra valónak, vagy koldusnak. Ezentul még népszerűtlenebbek lesznek az aranyak, mert senki sem lehet biztos, hogy nem megdézsmált aranyat kap-e a kezébe. Az utóbbi időben ugyanis feltűnt sok az olyan arany, melyből ügyesen le van reszelve egy kicsi. A dézsmálók a tizkoronás kerületét szokták lereszteni. Az ilyen aranyakat arról felismerni, hogy körirat nincs a peremükön. A huszkoronásnál már nagyobb apparátussal folyik az aranylopás. Az ügyes tolvajok a pénzdaráb szélén lyukat fúrnak, éles ötvös-eszköz segítségével kiszednek a belsejéből némi aranytörmeléket, azután a furott lyukat ügyesen elforrasztják. Az ilyen arany üresen cseng és erősebb nyomás alatt behorpad. Az ismeretlen aranydezmálók így minden aranypénzből ellopnak valami keveset és mivel sok kicsi sokra megy, ezer korona értékű aranypénznél mintegy husz-harminc koronára tehető az ellopott arany értéke. A bankok és más nagyobb intézmények pénztárai már észrevették a dolgot és szorgalmasan megvizsgálják minden aranyat, amely hozzájuk kerül.

* **Egy fecske és a tüzoltóság.** Berlinből jelentik: A Kastenienallé harmincegyedik számú ház előtti sürgőnydrótnban megakadt az egyik szárnyával egy fecske és egész éjjel küzdött, repdesett, hogy elszabadulhasson. A maga erejéből azonban nem tudta magát kiszabadítani és olyan keserves, szivhez szóló sícsörgést vitt véghez, hogy az utcán járó-kelők figyelmét magára vonta. Az emberek megsajnálják a küzdő kis madarat és a tüzoltóságot hívták. A nagy létrán felment egy tüzoltó a magasba és kiszabadította a kis állatot. A közönség megtapsolta a tüzoltót.

* **Lezuhant a léposóról.** Győrfi Imre, 48 éves munkás a vaggongyárban volt alkalmazva. Tegnap délelőtt fel akart menni az emeleten levő raktárba, a léposóról azonban véletlenül lezuhant, úgy, hogy a jobb lábát eltörte. A mentők a súlyosan sérült embert beszállították a kórházba.

* **Az Arany Bika Mulató új programjában** minden este az utolsó helyig telt nézőtér gyönyörködik. Great and Good ausztráliai excentrikusok és The 4 Charles jongleur csoport főkéssége a variété-számokban gazdag műsornak, melyben a legtöbb kacagást Aalbach Jaques kiváló komikus pompás kupléi keltik. Az előadás 9 órakor kezdődik.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindasoknál is a kik boldogult flam, Sarkadi Ferencnek temetésén megjelenésükkel mélyeség fájdalmunkat enyhítették — így első sorban a közkegyház tisztviselő karának — ezúton mondunk köszönetet. Debrecen, 1910. július hó 19. Özv. Sarkadi Istvánné és gyermekei.

* **Nyilvános köszönet.** Debrecen sz. kir. város adóhivatalának kebelében alakult „Koszorualap Egyesület”, mely az alapszabályokban lefektetett céljainak véghezhozásához mértén megfelelő segítyt nyújt s nyújtott is, ha körülményei kívánták, tagjainak, ez uton mond hálás köszönetet azon nemes-szívű adakozóknak, kik az egyesület végonyát gyarapítani igyekeztek. Az egyesület részére újabb a következő adományok érkeztek: Közgazdasági Bank, Horváth János téglagyáros 20—20 K, Debreceni Elő Takarékpénztár, Biczó Gyula 10—10 K, özv. id. Bányai Istvánné 6 K, Kardos László, dr. Tüdös János, Bálint Sámuelné, özv. Szikszay Albertné 5—5 K, Szabó Mihály, Ottó Sándor 2—2 K. A magunk részéről is felhívjuk városunk közönségének figyelmét e nemes hivatást betöltő egyesület támogatására.

* **Három szoba,** üvegezett veranda és mellék helyiségekből álló utcai lakás augusztus 1-re kiadó. Tiszta, csendes udvar. Értekezhetni Morgó-utca 21. szám alatt a háztulajdonossal.

* **Minden gazdasszonynak** nélkülözhetetlen a gyümölcsbefőzés kézikönyve, Antalfynál, Piac utca 46.

* **Eredeti angol és amerikai tennirakettek** gyári raktára, Mentze Henrik árus házában, Kossuth u. 4.

* **Az új bortörvények** előírják a bor nyilvántartást; ehhez szükséges könyvek és iverk a legújtanosabb árban beszereshetők Thaisz A. papir nagykereskedésében, Debrecen. M. kir. játékkártya eladás.

* **Angol zephr ingek** remek, szép kivitelben 5 koronáért, Frank testvéreknél.

* **Földesi Szerén k. a. hegedűművész** vezetésével, a Magyar Királyban, ma és a következő napokon az ország első szinfonikus hölgyzenekara, Angelotti Imre harmonium-művész közreműködésével hangversenyez. A műsoron operák, operettek, valamint kuplék és magyar nóták vannak. Figyelmes kiszolgálásról és kitűnő borokról Erős Jakab gondoskodik.

* **Lábizzadást** háromszori bekenés után megszünteti a „Sudaton”. Kapható Mauthner Alfréd gyógyszerárban, Piac és Szt.-Anna sarkán. Ára 1 korona.

* **Zeneművek fél áron** a Harmathy antiquariumában, Fűvészkert-u. 14.

* **Uti bőröndök** (kofferek), kosarak, kézi táskák és utazási cikkek legnagyobb választékban Mentze Henrik áruházában, Kossuth-utca 4.

* **Az összes kuplék és népdalok** zövege 20 fillérért kapható Antalfy József könyvkereskedésében.

Meggyilkolta apját, anyját. Vérengző legény.

A Lőcse mellett fekvő Nagymajor községben rémes vérengzés történt. Kicsimanyák Demeter, egy nagymajori gazdember legénysorban levő fia már kora reggel beült a község koresmájába és mulatni kezdett.

Műjéggyár.

Vendéglősök, hentesek és mészárosok műjéggyár r.-t. érteríti a közönséget, a mai naptól nem részvényeseknek is, a jeget táblánként 26 fillérért árusítja házhoz szállítva. Telefon szám 820.

Sokát ivott, dalolt, táncolt, míg végre este felé, az egész napon át tartott tivornyázásban kifáradva, hazafelé indult. Közben éles fejsze volt, amelylyel az uton menőket megfenyegette, többekbe belékölt, akik azonban kitértek a részeges legény utjából.

Ekközben találkozott apjával, aki a fia elébe jött és szemrehányó hangon kérte, hogy menjen haza és aludja ki mámorát. A fiu erre szörnyen felindult és ezzel a kiáltással: „Hát részeg vagyok én?” nekirohant az apjának és baltájával szörnyű csapást mért a szerencsétlen emberre, aki véresen összeesett.

Mintha mi sem történt volna, tovább haladt a nekidühödött legény. Már ekkor véresen forgott a szeme és a mint Duhaj Györggyel összetalálkozott, minden szó nélkül azt is fejbe vágta az éles fejszével. A vérengzésnek ezalatt hirtelen futott a faluban és Kiczmanyák Demeter édesanyja, meg a halállal vívódó Duhaj György anyja jöttek a legény elébe, a ki a két asszonyt sem kímélte, hanem súlyosan megsebesítette őket is.

Duhaj György még az est folyamán belehalt súlyos sérüléseibe, míg az öreg Kiczmanyákot és a két asszonyt beszállították a löcsei kórházba, a hol ápolás alá vették a szerencsétleneket, kiknek állapotuk aggasztó. A gyilkos legényt a csendőrok letartóztatták és bekísérték a löcsei központi fogházba.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Haverdáék fogva maradnak. A Kuria tudvalevőleg megsemmisítette a szégedi esküdtségi bíróságnak Haverda Mária és társai ellen megtartott főtárgyalását. A megsemmisítés hírére Haverda Mária, Vojtha Antal és Jánossy Aladár jelentkeztek a budapesti államrendőrségnél, a mely őket letartóztatásba helyezte. A vizsgálóbíró a letartóztatáshoz hozzájárult és ezt a határozatot a vádtales is megerősítette. A vádtales végzése ellen a vádlottak felfolyamodtak a budapesti kir. ítélőtáblához, amely ma délelőtt tárgyalta az ügyet Devics László tanácselnök elnöklésével, Istvánffy Lajos bíró előadásában. A kir. ítélőtábla a felfolyamodást elutasította és így Haverdáék továbbra is fogva maradnak.

§ Merénylet a bérkocsiban. A budapesti rendőrség március hónap elején valami csekélyebb kihágás miatt néhány napi elzárásra ítélte K. Katalin kasszírót. A leány a büntetést a Mosonyi utcai toloncházban töltötte ki. Kiszabadulása után egy fogatu kocsisba ült, melyet Közsi Mátyás bérkocsis hajtott. Előbb a Tisza Kálnán térére ment, ahol a kasszíróné egy kávéházba tért be. Onnan kijövet azt az utasítást adta a kocsisnak, hogy hajtson Nagymező utcai lakására. A kocsis azonban ehelyett Kőbányára hajtott és a Kápolna téren két ismeretlenül maradt társával egyetemben erkölcstelen merényletet akart elkövetni a leányon. Minthogy a leány segélykiáltására senki sem jött, kétségbeesésében kiugrott a kocsiból és pedig oly szerencsétlenül, hogy a kulcsosonja eltört. A budapesti büntető járásbírósa személyes szabadság megsértésének vétségéért ma vonta felelősségre Közsi Mátyás bérkocsist. A vádlott mindent tagadott. A bíró Közsi Mátyást személyes szabadság megsértéséért egy havi fogházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlott felebbezett.

TAVIRATOROK

Hallatlan drágaság.

Kolozsvár, július 19. A piaci drágaság az utóbbi időben bihatetlen mérvet öltött, úgy hogy 1 szem meggy ára 2 fillér.

Pius pápa és a telefon.

Róma, július 19. Pius pápa a minap telefonösszeköttetést kért a Frascatti-villával, ahol nővérei nyaralnak és a telefonos hölgy egy élclap szerkesztőségével kötötte össze. A pápa haragosan csapta le a kagylót, mert az illető élclap állandóan gunyolja és az esetről jelentést tett Luzatti pénzügyminiszternek, aki szigorú vizsgálatot indított a rossz tréfa szerzőjének kinyomozására. A vizsgálat kiderítette, hogy a kapcsolás tévedésből történt, a fiatal telefonos kisasszony ugyanis csak pár napja volt a telefon szolgálatában és nem értett még a kapcsoláshoz.

Száztizennég sebesült.

Melbourne, jul. 19. A legutóbbi megállapítások szerint a Richmond állomásonál történt összeütközés következtében 114 ember sebesült meg. Közülük 33 súlyosan.

Béke a vasmunkásokkal.

Budapest, július 19. A vasmunkások és a munkaadók közt kilátás van békére, úgy, hogy pár nap alatt létre jönnek a végleges megállapodások.

Buza Barna párbaja.

Sátoraljaújhely, jul. 19. Buza Barna lapszerkesztő, volt képviselő és Gortvay Aladár, szerencsi főszolgabíró holnap Kasán pisztolypárbajt vívnak. A hangulat a városban rendkívül izgatott.

Függetlenségi pártértekezlet.

Budapest, július 19. Ma este 7 órakor a függetlenségi és 48-as párt, Justh Gyula elnöke alatt pártértekezletet tartott és állást foglalt az indemnyti, ujoncjavaslatok és a román kereskedelmi szerződés ellen. Bakonyi Samu is felszólalt és a legerélyesebb harcot követelte a kormány ellen.

Uj orvosi találmány.

Newyork, jul. 19. Lespinasser Viktor egyetemi tanár az ütőerek összekapcsolására korszakos ujjtást talált fel. A tudós tanár az összevárrás helyett fémkapcsoló készüléket használ, mely az elvérzést megakadályozza.

Nem lesz vasutas sztrájk.

Filadelfia, jul. 19. Pensylvánia vasutának Pittsburgtól keletre eső vonalán alkalmazottak és vasutigazgatóság között a differenciák nagyjában és egészében elintéztettek.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreceni Első Takarékpénztár félévi eredménye.

Mérleg.

1910. június 30-án.

Vagyon: Ingatlanok értéke 1083277.99. Leszámított váltók 14854910.81. Jelzálogos kölcsönök 12109039.78. Lombard előlegek 39618. Értékpapírok 5596157. Zálogleveleink biztosítéki alapjának értékpapirjai 411600. Folyószámla adósok 9649217.20. Adósok 29168.14. Építkezés 198633.71. Pénzkészlet 40081.48. Összesen: 440006698.51.

Teher: Részvénytőke 3000000. Tartaléktőke 5440000. Záloglevélbiztosítási alap 411600. Értékpapírok árkülönbözeti tartalék-alapja 278249.28. Ingatlanok értékesítési tartalék-alapja 367899.75. Nyugdíjalap 500000. Betétek: könyvecskékre 19359287.59. Betétek csekkzámlákra 255578. Visszleszámított váltók 7857968.05. Bankelőlegek 1500000. Átruházott kölcsönök 3482188.68. „Közművelődési alapítványunk” 36281.25. „Szeretetházi alapítványunk” 10000. Forgalmomban levő 4 és fél százalékos zálogleve-

leink 888700. Követelők 34788.10. Átmeneti tételek egyenlege és adótartalék 207528.41. Nyereség: áthozat 40326.53. Nyereség a f. fél évben 341962.87, 382289.40. Összesen: 44006698.51.

Üzleti eredmény.

1910. június 30-án.

Kiadás: Betéti és csekkzámla kamatok 414983.72. Visszleszámítási kamatok 235988.69. Saját zálogleveleink kamata 13238.49. „Szeretetházi alapítványunk” kamata 250. Tiszti fizetések és lakbér illetmények 46192. Nyug- és kegydíjak 5180.04. Napdíjak 5090. A felügyelő-bizottság illetménye 1500. Adók és illetékek 5400.16. Üzleti költség 9895.33. Adakozás 332. Átmeneti tételek és adótartalék 207528.41. Nyereség: áthozat 40326.53. Nyereség a f. fél évben 341962.87, 382289.40. Összesen: 1327813.23.

Bevétel: Nyereség áthozat 1909.00. 40326.53. Kamatok: váltók után 557073.46. Kamatok jelzálog kölcsönök után 335041.16. Kamatok lombard előlegek után 1767.82. Kamatok folyószámlák után 259860.74. Jutalékok 22688.14. Értékpapírok jövedelme 92644.45. Ingatlanok jövedelme 17506.98. Leírt követelésekből befolyt 904.45. Összesen: 1327813.23.

Áru- és értéktőzsde.

Július 19.

Budapesti gabonátőzsde.

Változatlan áron elkelt (50 kilogrammonként) 20,000 mm. buza.

Rozs, zab, tengeri változatlan.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet iránya szilárd volt, mert a külföldi drágább árakat jelentettek. A spekuláció fedezési következtében a gabona-neműk ára 5-10 fillérrel emelkedett, de ebből utóbb néhány fillér elveszett.

A forgalom időnként élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként

	Kezdeti	Változás
Buza május	—	—
Buza október	982	946— 989
Rozs októberre	705	710— 708
Zab május	—	—
Zab okt.	713	714— 711
Tengeri július	573	569— 570
Tengeri augusztusra	562	567— 564
Tengeri máj. 1911	565	561— 562

Budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsdén nyugodt volt az irányzat, mert a külföldi jelentős vásárlásokra nem buzdította a spekulációt. A vezető értékek és a helyi piacon forgalomba került értékek lemorzsolódtak. A készáru-piacon élénkebben folyt a vásár. A Keresk bank, Nasicci tanin- és Atlantica-részvényért pedig néhány koronával nagyobb árat fizettek, az Adésia-részvény 5 koronával csökkent. A járadék-piac gyöngült.

Apró hirdetések.

A LEGTARTÓSABB és legkényelmesebb saját készítésű férfi-, női és gyermekcipők nagy választékban, szolid ár mellett szerezhetők be Grömann Gyula cipész-üzletében, Piac-utca, város-ház. Mérték utáni megrendeléseket dívat szerint készítik. 8834

BEFOZNI való ringlo-szilva eladó. József kir. herceg-u. 12. 3825

Szépség és üde arcszín

a legrövidebb idő alatt biztosan elérhető az általánosan ismert és legjobb hírnévnek örvendő **OLINKIEVICH-FÉLE „KRISTALIN”** készítmények használata által. Nem tartalmaznak sem szir, sem stearin vagy más az arcra káros hatással bíró anyagot és épp ezért a nap bármely szakában használhatók. Az összes „Kristalin” készítmények növénynedvek kivonatát tartalmazzák, ennek folytán a bőr rövid használat után vakítóan megfehérrül, üdév válik, szeplőt és májfoltot pedig teljesen eltünteti. — Olinkievich Kristalin-fogoróm fehér színt és ugyan-csak növénynedvek kivonatából lesz előállítva, nem tartalmaz szappannemű anyagot és így használat után nem hagy semmiféle kellemetlen íst hátra. — Olinkievich Kristalin krém 1 kor, szappan 1 kor, puder 1 kor. Fogoróm, tubus — 50 fill. Egyedül beszerezési forrás: Olinkievich Kristalin Budapest, VIII. Baross utca 91. 1079

Kittinő órák

legújabb divatu ékszerek legjutányosabb árban, valamint javítások legjobb szakértelemmel eszközöltenek az elsődrendű órák műhelyben.

Bauer Károlynál

Piac-u. 75. Iparbankkal szemben. 968

Uj ártézi forrásviz!

Kérjünk Erzsébet ártézi szénsavval telített üditő forrásvizet

Házhoz szállítva:

Fél literes üveggel . . . . . 5 fillér
Egy literes üveggel . . . . . 10 "

Megrendelhető az ártézi forrásviz kezelésénél

Debrecen, Hatvan-utca 28. sz. alatt.

Ernst Ede.

A Zakarék és Hitelintézet Rt.

Debrecen Csapó-utca 4.

Elfogad betéteket: könyvecskékre, chequeszámlára.

Köszönőket nyújt mérsékelt kamat mellett Váltóra, Kézizálogra, Folyószámlára, Bekebelezés mellett.

Óvadékköszönőket ad.

Törlesztéses köszönőket folyósít 15-65 évi időtartamra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Értékpapirokat vesz és elad.

Idegen pénzeket és szolvényeket bevált.

Ipari és kereskedelmi vállalatok létesítését és finanszírozását elvállalja és azoknak hitelszükségeit ellátja. 1009

Haas Lipót Linoleum áruház

Piac-utca 49. sz.

Linoleum leszállított árban.

67 cm széles kor.	1-75	180 cm széles "	3-85
90 cm széles "	2-20	150 cm széles "	3-95
100 cm széles "	2-40	180 cm széles "	4-55
110 cm széles "	2-95	200 cm széles "	5-

"USONA" világhírű gumisarok gyári lerakata.

Széchenyi-kertben 300 öles területen, téli nyári lakhatásra épült ház mely négy szoba, fürdő- és cselédszoba, valamint mosókonyhából áll, villany és vízvezetékekkel felszerelve, november hó 1-ére kiadó vagy azonnal eladó. Olm a kladóban. 1153

Hallatlan ingatlanok!

Csapókert, vasuti megálló közvetlen közelében 260 négyszögöl területű jó termő szőlővel beörökített föld. Van rajta kétrendbeli jó karban levő, cseréptetővel fedett épület, mely magában foglal két külön konyhás szobát, van hozzá több melléképület, jóvízű kúttal ellátva, ára 3000 korona.

A létai útfélen eső Gerébi telepen Kádár Sándorné asszony tulajdonát képező 300 négyszögöles házas telek egy szoba konyhával, jó termő szőlővel és jó vízü kúttal ára 2800 korona. ugyan a Gerébi telepen levő Kiss Imre ur tulajdonát képező 300 négyszögöles házastelek, két szoba, kamra és több melléképülettel ára 3000 korona.

Szilágymegyében 200 holdas földbirtok, tiszta buzatermő ára holdanként 400 korona.

A Fancsikán 24 hold egész en sima aljas barna homokföld ára 21 ezer kor és a Tamási pusztán a mártonfalvai földön 5 hold barna homok, egész aljas buzatermő föld a holdanként 800 korona.

Bővebb felvilágosítást teljes juttalanul nyújt a

Porcsin Ambrus,

adásvételeket hirdető és közvetítő irodája Burgondia-utca 20. szám. 1223

Az építő és építetők szives figyelmébe!

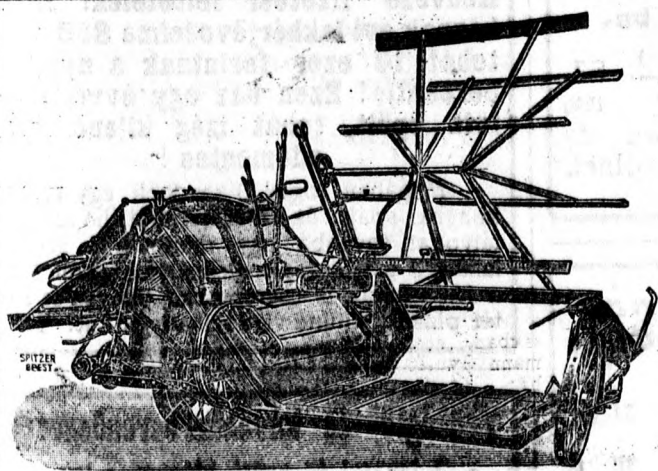
Lóvasuti fátelapemen (Hatvan-utca végén) levő fűrészelt és fargott épülettájakat, átmérete 10/12, 28/30 és 4-12 méter hosszúságban jutányosárban kapható. ugyanott jó minőségű

száraz tűzifa

3 éves vágás, házhoz szállítva mmként 2.20 kor. házhoz szállítva a város hivatalos mázsáján lesz lemérve. Tisztelettel

Kellner Zsigmond

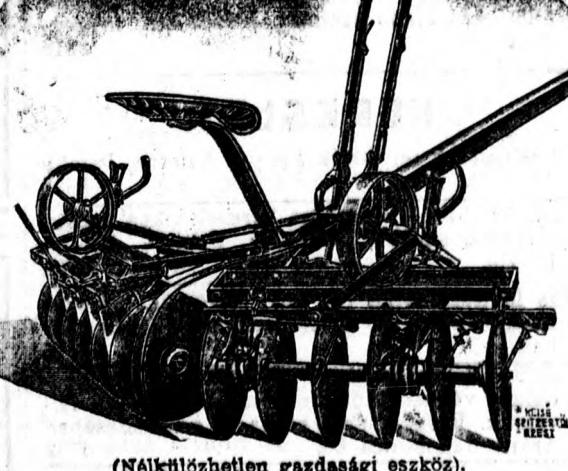
1213 fakeskedő.
Egy korosab óvadékképes munkás ember jó fizetéssel éjjeli őrnek felvétetik.

Uj mezőgazdasági gépgyár Debreczenben.

Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár részvénytársaság bizományi raktára.

Bizományos Pauchly Béla, Mc Cormick világhírű amerikai aratógépgyárának Hajdu-, Szabolcs, Szatmárvármegyék részére kizárólagos vezérképviselő és főraktára

(Nélkülözhetlen gazdasági eszköz).

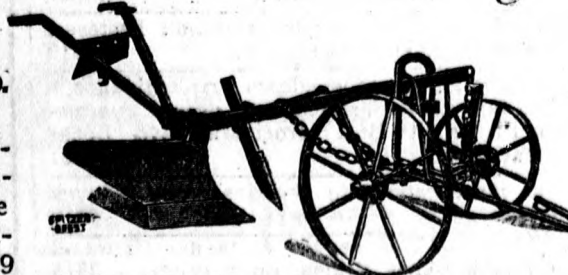
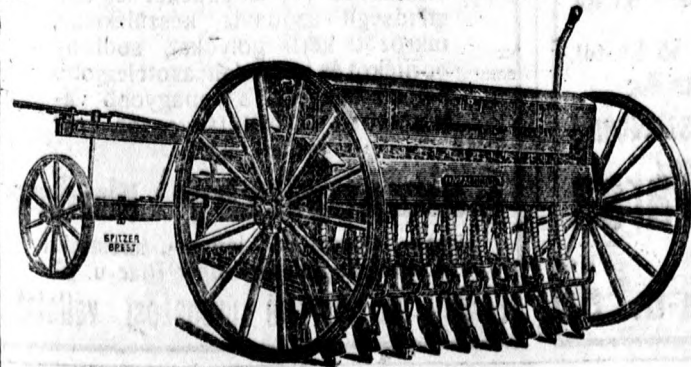
DEBRECEN, Petőfi-tér 13. sz., közvetlen a nagyállomás közelében,

AZ összes mezőgazdasági gépek Mc Cormick aratógépek, fűkaszálók, fűcses boronák, mindenfajta motorok és műszaki cikkek nagy raktára.

Mc Cormick amerikai kéveköto manilla zsineg.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A gazdaközönség elsörendű érdeke, hogy magyar munkás kezek által alkotott eszközökkel művelje földjét és ne adjon pénzt idegennek. 519

Legjobb ekék.

Apró hirdetések.

AJÁNLAT.

HA rosszul lát forduljon bizalommal Löbl Gyula és társai látészerszhez Debrecen, Piac-utca 63. 3295

AZ összes fényképészeti cikkek kapható Löbl Gyula és társánál Debrecen, Piac-utca 63. 3300

Három szobás utcai lazas Piacz-u. 14 számú sarokházban azonnal kiadó, Villanyvilágítás 3808

HASZNÁLT ablakok eladó József királyi herceg-u. 20. Ugyanott gyermektelen házaspár háznesternek felvétetik. 3806

FINOM kóser koszt és lakás kapható házhoz is kiadó, Hatvan-u. 36. 3803

SZŐBÁFESTŐ és mázoló munkát a legolcsóbban vállal Szabó Miklós Morgó-u. 6. 3453

KARPITOS munkát jutányosan vállal Nagy Antal, Arany János-u. 38. Ugyanott kész díványok kaphatók. 3437

ŐSKARUHA raktaram Dégenfeldtér 3 szám alatt található az udvarban, Neumann Lipót. 3298

PÉNZ, Pénz, Pénznélkül kapható Schwartz Pipasnál a városházával szemben, valódi Meidinger kályhák, gilet önbortválkozó gépek. 7-3297

VALÓDI szegedi rozsa és édes nemes paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-u. 2. Rózsater 3. Telefon 79 sz. 3294

GŐZERŐVEL pörkölt naponta friss pörkölt kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-utca 2. Rózsater 3. Telefon 79 sz. 3293

Király kávéja mégis a legjobb, aromás, zamatos, vevő előtt pörköltve kapható, Dégenfeldtérén. Ugyanott tanuló felvétetik. 3292

MODERN hajviseletekhez, drótbetétek, loknik, frizettek, krepék, hajfonatok, parókák jutányosan kaphatók Boczán Ferenc fodrasznál Hatvan utca 2. Kihullott haját veszek. 3291

LEGJOBB szabású miederek, csipkek, madeira battiszok szallagok a legnagyobb választékban Benyáts Emil Debrecen, Tisza-palota. 3289

28 krajcárba kerül egy pár férfi vagy női **harisnya** fejelése Benyáts Emil harisnyakötő iparvállalata. 3288

PÖRKÖLT kávé különlegességek villany üzemű kávépörköldő a kirakatban, Félégyházy Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok. 3287

SZALMA, Panama és nemez kalapokat legjobban tisztít Békés Lajos kalapos műhelye, Piac-u. 46. az udvarban. 2655

EGY szép nagy szoba, előszoba és konyhaból álló lakás kiadó azonnal, József kir. herceg-utca 43. 3818

KERESLET.

ELARUSITÓ felvétetik kenyér üzletbe, Pétefia 11 szám. 3800

FIATAL borbély segédet keresek fixsz fizetés negyven korona, Winkler Ferenc, H.-szoboszló. 3794

Nős hivataloszolgá (hajdu) felvétetik. Jelentkezni lehet a hivatalos órák alatt a gázgyárban. 3775

KÖNYVELÉSBÉN jártas kisasszony, kereskedelmi végzettségű részeseül, azonnal felvétetik. Frenkel Jenő főnagykereskedésében Arany János-utca 60. 3702

KÉT segéd és két tanuló felvétetik Pékés Zsigmond utódánál, Hajdusoboszlón. 3700

ELVESZETT egy fekete szőrű südli kutya, a megtaláló jutalombarészesül Apafi-u. 16. 3810

FÜSZERKERESKEDŐ segéd azonnali belépésre felvétetik Nagy Imre utoda, Arpad-tér 5. 3812

A Szilágyságba Csapó-utca, egy nő ember jó fizetéssel azonnal felvétetik. 3817

CZIPÉSZ segéd vegyes munkára heti fizetéssel felvétetik, Horvath, Csapó 64. 3819

LEÁNYOMAT cserébe adnám uri családnak a jövő tanévre és keresek egy cseré gyermeket Szemrovitz Béla városi számvevő Lőcsé Szepesm. 3821

Piatal fűszerkereskedő segéd szerény igények mellett állást keres cím kiadóba. 3816

FÜSZERÜZLETBE segéd és tanuló fizetéssel felvétetik Dénes Miklós, Bocskay-tér. 3815

ELADÁS.

EGY könnyű nyitott kocsis 1 szép lóval teljesen felszerelve elutazás miatt eladó. Ertekezhetni Agárdi-utca 9, 12-3 óráig. 3789

EGY kitűnő hosszú zongorát eladok. Válaszbélyeges levelekre felelek. Tiszadada, Szabó tanió. 3722

B-UJVAROS határában 32 katasztrális hold egészben vagy részletekben azonnal eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető dr. Jakobovits József ügyvéd irodájában Deák Ferenc-u. 13. 3048

ZONGORA és előnyomda jó karban eladó. Piac-utca 42. 3684

ELADÓ Bercsényi u. 26. sz. ház 7 éves, adomenes, van rá t. b. helyiség italengedély joggal, 600 koronával, áránál alább adom. 3732

ELADÓ emmelléki bor, 50 literől telfele Péterfia-u. 18. 3811

100 hektoliter sesteterti 6-fajbor tömegesen vagy hordóként eladó. Egy egy rekeszű fal és 3 nyílású nagy kettős ablak eladó. Egyházter 15. sz. alatt. 3814

FÜSZER üzlet italméré e forgalmas helyen azonnal eladó, Homok u. ca. 74 szám. 3823

EBÉDLŐ szekrény és ebédtálcával eladó. Ertekezhetni Péterfia 76 szám alatt a kereszttéren 1. szinten. 320

Füszerezlet forgalmas utcában vezetés híján azonnal eladó, biztos megélhetés. Cím kút-utca 82 szám alatt megtudható. 3823

Nagy Lajos hirdetési Irodájából
Csapó-u. 13.

Most figyeljenek ide azok, akik a vasúthoz közel akarnak házat venni!

Szijjártó József ur és neje kedden délelőtt utaznak el Debrecenből Amerikában élő rokonaik látogatására és talán ott is fognak maradni, azért ezennel eladóvá teszik a **Késes-utca 64. számú** teljesen új és kitűnően jövedelmező szép nagy házukat.

Ezen ház az iskola mellett van, testvérek között is még 9 ezer forintot, de mert nagyon rövid az idejük, kedden már mennek. **Most odaadják a legelső jelentkezőnek 7800 forintért!** Kedvező fizetési feltételek! Ezen háznak évi lakbérjövödelme 800 frt., tehát 10 ezer forintnak a nyolcas percentje! Ezen ház egy évvel ezelőtt épült, tehát még kilenc évig adómentes!

Magában foglal 5 rendbeli egy szoba, konyha, spájz, és faskamarából álló lakosztályokat, továbbá egy rendbeli 2 szobás lakást a szükséges mellékhelyiségekkel. Még a faskamarák is cserepesek! Világos és sötét pincék, kitűnő vízi szivattyus kut! 1224

Kipróbált megbízható Zseb, inga, fali és ébresztő órákat

Jótállással legcélszerűbben Kurián Gyula

elősmert jó hírnevű műorásnál szerezzük be.

Debrecen, Piac-utca 42. sz. 1200

Ahol javítások is legjobban és legolcsóbban, jótállással készülnek

Nyári alkalmi vásár.

Kretonok elsőrendű minőség most 31 kr.
Selyemfényű ruhavászon minden színben most 39 kr.
Valódi franola Dellin a legjobb minőség most 57 kr.
Ibolya nyersselyem ruhákra és bluzokra most 1'10 kr.
Cipkeszövetek tül és quipure minőségben most 65 kr.
Madeira battiszok gyönyörű szép mintákban 55 kr.-tól.

Újdonságok igen nagy és izléses választékban!
Bosznay J. és Társa divatruházában 1094
Debrecen, Kossuth-u. 5.

Vendéglő- és kávéházi berendezések.

A tavaszi és nyári időnyre a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból „Szabadalmazott jég szekényeket” önműködő fagyaltgépeket legjobb minőségű szódavíz készülékeket, tükrözött kerti golyókat, sodrony borítékot és szabadalmazott legjobb befűző üvegeket a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

1045
Kaszanyitzky Endre üveg-, porcellán-, lámpa-, háztartási diszaruk nagykereskedése Piac-u. 57.
 Épület- és portálé üvegezési vállalat.